

Warszawa, dnia 07 lutego 2023 r.

RZĄDOWE CENTRUM LEGISLACJI
DEPARTAMENT PRAWA KONSTITUCYJNEGO I
ADMINISTRACYJNEGO

RCL.DPKA.590.3/2021

INFORMACJA O WYROKU
TRYBUNAŁU KONSTITUCYJNEGO

z dnia 12 maja 2021 r.

sygn. akt SK 19/15¹

I. Problem prawny

Postępowanie zostało zainicjowane skargą konstytucyjną właściciela nieruchomości sąsiadującej z działką, której właściciel otrzymał koncesję na odkrywkową eksploatację złoża granitu z użyciem materiałów wybuchowych na obszarze górniczym mieszczącym się w granicach tej działki. Postępowanie koncesyjne toczyło się bez udziału i wiedzy właścicieli (użytkowników wieczystych) nieruchomości przyległych, ponieważ zgodnie z art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2020 r. poz. 1064 oraz z 2021 r. poz. 234) właściciele (użytkownicy wieczysti) nieruchomości znajdujących się poza granicami obszaru górniczego nie są stronami postępowań w sprawach o wydanie koncesji.

W ocenie skarżącej tak skonstruowane przepisy naruszają m.in. jej prawo do sądu.

¹⁾ Sentencja wyroku została ogłoszona 18 maja 2021 r. w Dz. U. pod poz. 914.

II. Wzorzec kontroli

Art. 45 ust. 1 Konstytucji RP (prawo do sądu).

III. Treść orzeczenia

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że **art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze** (Dz. U. z 2020 r. poz. 1064 i 1339 oraz z 2021 r. poz. 234) **jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.**

Co do zasady, zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735; dalej: k.p.a.) stroną postępowania administracyjnego jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie, albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek. Jednak w postępowaniu o wydanie koncesji na eksploatację złóż, zgodnie z art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, podmiot, który jest objęty definicją strony postępowania w rozumieniu k.p.a., ale jest jednocześnie właścicielem (użytkownikiem wieczystym) nieruchomości znajdującej się poza granicami projektowanego albo istniejącego obszaru górniczego lub miejscami wykonywania robót geologicznych, nie jest stroną postępowania koncesyjnego i w konsekwencji nie ma możliwości obrony swojego interesu prawnego.

Jak zauważył Trybunał, odebranie skarżącej prawa domagania się kontroli sądowej decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących bezpośrednio jej interesu prawnego narusza konstytucyjną gwarancję prawa do sądu. Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że ograniczenie prawa do sądu nie jest w tym przypadku uzasadnione potrzebą ochrony innych wartości konstytucyjnych. Przyspieszenie i usprawnienie przebiegu postępowania koncesyjnego nie może bowiem odbywać się kosztem pozbawienia właścicieli (użytkowników wieczystych) nieruchomości sąsiednich prawa zaskarżenia do sądu administracyjnego decyzji o udzieleniu koncesji na wydobywanie kopalin. W ocenie Trybunału Konstytucyjnego fakt, iż ustawodawca zapewnił możliwość udziału skarżącej w postępowaniu dotyczącym warunków eksploatacji złoża i określeniu wymagań mających minimalizować immisje na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, nie czyni zadość konstytucyjnemu standardowi, aby prawo do sądu było respektowane w aspekcie każdej regulacji składającej się na

obowiązujący system prawa. Fakt, że jest respektowane na gruncie jednej ustawy, w żadnym razie nie może usprawiedliwiać jego pogwałcenia na gruncie innej ustawy.

IV. Wskazówki dla prawodawcy

Wyrok nie wymaga wykonania.

Marcin Olszówka
Dyrektor
Departamentu Prawa Konstytucyjnego i
Administracyjnego
w Rządowym Centrum Legislacji
/-podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/